

Udenrigsministeriet

Folketingets Udenrigsudvalg

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Telefon +45 33 92 00 00
Telefax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
<http://www.um.dk>

Bilag

Sag/ID Nr.

2021-20783

Enhed

JTFM/SP

Dato

3. juni 2021

URU alm. del – svar på spørgsmål 331 fra MF Christian Juhl (EL) stillet den 28. maj 2021 til udenrigsministeren.

Spørgsmål 331

De seneste krigshandlinger mellem Israel og Hamas i Gaza har medført rigtig mange dræbte civile. Det aktualiserer debatten om brug af eksplosive våben i tætbefolkede områder. Danmark har tidligere støttet FN's generalsekretærs opfordring til at minimere brugen af eksplosive våben i tætbefolkede områder. Når eksplosive våben bliver brugt i tætbefolkede områder, er over 90 procent af ofrene civile. 50 mio. mennesker bor i dag i byområder, som er påvirket af konflikt. Det forhandles lige nu om en international politisk aftale om brugen af eksplosive våben for bomber med wide area effect i tæt befolkede områder, men det fremgår ikke af offentlige tilgængelige kilder, om Danmark deltager aktivt i disse forhandlinger. Med Danmarks aktive militære engagement, bør vi deltage aktivt. Vil ministeren sende en redegørelse til Udenrigsudvalget om indholdet i forhandlingerne om en aftale vedr. brugen af eksplosive våben i tætbeboede områder samt fremhæve, hvad Danmark har bidraget med?

Svar

I opfølgning på FN's generalsekretærs opfordring til at udfærdige en politisk erklæring om de humanitære konsekvenser ved brug af eksplosive våben i befolkede områder tog Irland i 2019 initiativ til at indlede konsultationer med henblik på at udfærdige en politisk erklæring. De to første konsultationer fandt sted i Genève henholdsvis den 18. november 2019 og den 10. februar 2020. Grundet konsultationernes kompleksitet og covid-19 situationen har der efterfølgende været afholdt et virtuelt seminar den 7. september 2020 og virtuelle konsultationer igen den 3.- 5. marts 2021.

Konsultationerne om en politisk erklæring har vist, at der er bred opbakning om behovet for at beskytte civile i væbnet konflikt. Der er

imidlertid divergerende opfattelser af årsagerne til uacceptable humanitære konsekvenser for civile i væbnet konflikt i tætbebyggede områder og på tilgangen til og formålet med en politisk erklæring. Desuden har udkastet til politisk erklæring i sin sprogbrug fået klang af en juridisk tekst, hvilket indebærer risici i forhold til klarhed om den gældende humanitære folkeret.

Flere lande – herunder Danmarks tætte NATO-allierede Nederlandene, Tyskland, Det Forenede Kongerige og Frankrig – deler opfattelsen af, at den eksisterende humanitære folkeret yder en tilstrækkelig beskyttelse af civile i væbnede konflikter. Disse lande lægger vægt på, at den politiske erklæring frem for alt adresserer de problemer, som opstår ved manglende implementering og efterlevelse af den humanitære folkeret.

Det er afgørende for beskyttelsen af civile, at den humanitære folkeret efterleves af alle parter. Når civile lider overlast skyldes det ofte, at parter i en væbnet konflikt – herunder i vidt omfang ikke-statslige aktører – ikke respekterer, eller i visse tilfælde bevidst overtræder, den humanitære folkeret.

Den humanitære folkeret er et afgørende fundament for indsats under væbnet konflikt, der opstiller klare grænser for anvendelse af magt og begrænse humanitære konsekvenser. Denne gruppe af allierede lande har udtrykt bekymring for, at den politiske erklæring gik videre end gældende humanitære folkeret. Desuden indeholdt udkastet upræcis sprogbrug om afgørende begreber i den humanitære folkeret, og dermed risikerede at underminere gældende ret. Man har under konsultationerne stræbt efter en politisk erklæring, der sætter fokus på en styrket respekt for og gennemførelse af den gældende humanitære folkeret.

Danmark deler ønsket om at minimere brugen af eksplosive våben i beboede områder, der kan have særdeles store humanitære konsekvenser for civilbefolkningen. Regeringen lægger samtidig vægt på at værne om gældende humanitære folkeret, som yder beskyttelse af civile i væbnet konflikt. Fra dansk side har man i overensstemmelse hermed – og på linje med Nederlandene, Det Forenede Kongerige og Frankrig – givet skriftlige bemærkninger til det seneste udkast

Med venlig hilsen

Jeppe Kofod